

AF GYNÆKOLOG
CHRISTINE FELDING

Her kommer årets første spalte. Den nye medicin mod fibromer – Esmya® – er kommet i uføre. Der er nyt omkring HPV-vaccinen og forskellig anden interessant information. Og så er Estroge!® i restordre – igen!

Ny medicin

Esmya® fra firmaet Gedeon-Richter har fået problemer. Esmya® indeholder 5 mg Ulipristal og bruges til behandling af generende fibromer.

5 kvinder ud af > 700.000 behandlede siden præparatet kom på markedet i 2012 har fået leverskader. Nogle havde dårlig lever i forvejen, men trods dette har EMAs bivirkningskomité PRAC besluttet, at indtil undersøgelserne er færdige, skal man ikke sætte nye patienter i behandling. Dem der er i gang, kan dog fuldføre kuren, men skal gøres opmærksomme på risikoen og have målt levertal.

Andre nyheder

Amanda H. Alberts fra Ekstrabladet skriver:

Tre år efter det landsdækkende vaccinestop bliver unge piger igen vaccineret mod livmoderhalskræft. Ligeledes er pigernes voldsomme symptomer pludselig forsvundet. Det fortæller overlæge på H.C Andersens Børnehospital, Niels Fisker, som tager imod henvisninger på HPV-bivirkninger fra piger under 18 år.

I 2015 fik HPV-centeret på OUH 330 henvendelser fra piger med bivirkninger. I 2017 fik Niels Fisker blot fem.

– Fire af dem kunne jeg afvise med det samme, den femte fik en tid, men valgte selv at aflyse. Så jeg har ikke tilset nogle i 2017 med mulige bivirkninger fra vaccinen, siger overlægen.

Ikke vaccinen skyld

Den nye tendens skyldes ifølge overlægen, at vaccinen aldrig har været skyld i pigernes symptomer.

– De symptomer, pigerne oplevede, er symptomer, vi altid har kendt til, men som vi aldrig har kunnet give en

årsag på. Der har aldrig været en sammenhæng mellem symptomerne og vaccinen.

– Blandt andet oplever mange andre piger de samme slags symptomer som de vaccinerede piger, selvom de ikke selv har fået vaccinen, siger Niels Fisker.

Sjovt nok, har jeg selv lige nu modtaget en klage fra en 32-årig kvinde, som jeg tillod mig at give den første Gardasil® tilbage i 2011 og som nu mener, at vaccinen har givet hende kronisk træthedssyndrom. Bad timing fra hendes side, må man sige!

Nyt fra Region Hovedstaden

"HPV hjemmetest som supplement til det ordinære tilbud om livmoderhalskræftscreening i Region Hovedstaden"

100.000 kvinder, der ikke er blevet screenet indenfor 4 år (23-49 år) eller 6 år (50-64 år) vil blive inviteret i løbet af 2018-19. Man skal aktivt takke ja. Dette kan ske via brev, mail, tlf eller via den specialudviklede hjemmeside www.hpv-hjemmetest.dk

Nyt fra EPI-NYT

Gratis HPV-vaccination til drenge, der er til drenge

Fra den 1. februar 2018 kan drenge, der er til drenge, blive gratis HPV-vaccineret, hvis de er mellem 15 og 20 år. Tilbuddet slutter den 31. december 2018.

Tilbuddet er et af initiativerne under regeringens kræftplan IV, og har til formål at forebygge HPV-infektion hos drenge, der har eller som kommer til at have sex med andre drenge og mænd. Mænd, der har sex med mænd, har nemlig en markant større risiko for at udvikle analkræft på baggrund af en HPV-infektion end mænd, der udelukkende har sex med kvinder.

Drengene skal have tre HPV-vaccinationer inden for en periode på seks måneder. Man kan få den første vaccination fra den dag, man fylder 15 år. Man kan blive gratis vaccineret indtil sin 20-års fødselsdag. Den første vaccination gives senest den 30. juni 2018, og drengene kan blive færdigvaccineret indtil 31. december 2018.

Man kan blive vaccineret hos egen læge eller på en af AIDS-Fondets Checkpointklinikker i Aarhus, Odense eller København. Når lægen skal vurdere, om drengen er omfattet af tilbuddet, skal lægen fortælle drengen, at dette tilbud er til drenge, der er tiltrukket af andre drenge, og spørge om drengen befinder sig i målgruppen. Hertil skal drengen svare ja eller nej.

Læs mere på www.drengesomelsker-dreng.dk

Fra Medicinsk Tidsskrift

Kvinder med leddegigt oplever et kraftigere fald i fysisk funktion efter overgangsalderen.

Det viser en ny undersøgelse fra Nebraska University Medical Center, hvor forskere har undersøgt over 8.000 kvinder med leddegigt ved hjælp HAQ (Health Assessment Questionnaire) målinger.

I alt deltog 8.189 leddegigttramte kvinder i undersøgelsen, hvoraf 2.005 (24,5%) var præmenopausale, 611 (7,5%) var i gang med overgangsfasen og 5.573 (68,1%) havde passeret overgangsalderen.

Sammenligningen af kvindernes HAQ viste, at kvinder efter overgangsalderen havde flere markante funktionsnedsættelser som resultat af deres leddegigt end kvinder før overgangsalderen.

Fysisk funktion er et vigtigt aspekt ved undersøgelse af patienter med leddegigt, da det påvirker deres livskvalitet. Kvinder oplever leddegigt udvikle sig med en hastighed, der er tre gange større end hos mænd, og har også mere alvorlig tilbagegang og øget invaliditet – men disse kønsforskelle er det svært at finde hoved og hale i.

Tidligere undersøgelser har vist, at kvinder med leddegigt oplever ændringer i deres sygdom omkring reproduktive og hormonelle livshændelser som f.eks. fødsel. Under graviditeten har kvinder nedsat forekomst af leddegigt, men de har en øget forekomst af sygdomsudvikling og udbrud i postpartumperioden. Ligeledes er kvinder,

der kommer tidligt i overgangsalderen, mere tilbøjelige til at udvikle leddegigt.

Alt i alt var der således rigelige grunde til at se på, om overgangsalderen har betydning for kvinder med leddegigt og resultaterne viser da også, at overgangsalderen har en signifikant indflydelse på niveauet og graden af funktionelt fald hos kvinder med leddegigt og er forbundet med en forværret progression af sygdommens virkninger.

Fra Dagens medicin

Alle med kræft i underlivet bliver tilbudt gentest.

Fremover vil alle danske patienter med kræft i underlivet automatisk få tilbud om en genanalyse, der kan vise, om de har fået kræft pga. en bestemt genfejl. Det er første gang, at alle patienter med en bestemt sygdom får tilbud om gentest. Det skriver Rigshospitalet i en pressemeddelelse.

Tidligere var det kun enkelte patienter med kræft i underlivet, der ud fra en vurdering af familiehistorie og alder fik tilbudt en genanalyse. Fremover vil analysen blive tilbudt alle kvinder med kræft i underlivet for at teste, om de har en bestemt genfejl.

Genanalysen skal kortlægge om kvindernes kræft skyldes en fejl i de såkaldte BRCA-gener. I dag skyldes omkring 15 pct. af alle tilfælde af kræft i underlivet den genfejl, og ved at kortlægge om patienterne har forandringer i BRCA-generne kan lægerne tilrettelægge en behandling, der har en øget effekt ved netop den type genfejl.

Bedre oplysning til pårørende

Med det nye tilbud forventer overlæge og professor Anne Marie Gerdes fra Klinisk Genetisk Klinik på Rigshospitalet også at kunne opspore flere raske pårørende, der får mulighed for at tage stilling til, om de ønsker en genanalyse med det nye tilbud.

»De fleste vil få besked om, at deres kræft ikke skyldes en genfejl, og det kan være en lettelse. Hvis testen viser, at patienten har genfejlen, får de og deres familie tilbud om genetisk rådgivning,« siger hun i pressemeddelelsen.

Halvdelen af de kvinder, der har genfejlen, får kræft i æggestokkene. Derfor anbefales det, at de patienter får fjernet deres æggestok og æggeledere, når de ikke skal have flere børn, fortæller Anne Marie Gerdes.

Anja Pinborg er blevet Professor på Fertilitetsklinikken på Rigshospitalet. Vi siger tillykke.

Medicin i restordre

Elidel® fra firmaet Meda Elidel® indeholder Pimecrolimus og er egentlig beregnet til atopisk dermatit. Vi andre bruger det til lichen sclerosus som alternativ til Dermovat.

Præparatet er p.t. i restordre, men skulle være i taksten igen i løbet af marts.

Estroge® nu fra firmaet Besins Healthcare.

Estroge® blev i januar solgt til det irske firma fra Takeda Pharma.

Estroge® indeholder østradiol 0,6 mg/g. P.t. er præparatet i restordre, indtil man har fundet en dansk distributør. Firmaet oplyser, at det skulle ske i løbet af marts.

I mellemtiden kan andre transdermale produkter som Divigel® eller Lanzetto® bruges.

